

OBSAH

Kázeň na nedeľu sv. Tomáša

11. apríla 2010	3
Ako Boh stvoril mamu	4
Životy svätých	5
Otázky a odpovede	7
Pravoslávna ikona	8
O raji a nebi	11
Detská stránka	14
Recepty	20
O pokání	21
Čudotvorné ikony	22
Nový, zaujímavý predmet na našej fakulte	23
Láska	24
Evanjeliové cnosti	25
Zo života skupín	26
Pozvánky	30

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.**

Mt 25,40

Ladislav Turaj - 4,6 €
Luba Smoláková - 10 €
Mária Čurmová - 5 €
Ján Sivík - 6 €

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: Oslavy 20. výročia BPM na Slovensku
Oslavy 20. výročia BPM na Slovensku,
Duchovné stretnutie na víkend Antipaschy

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XV./2010

šéfredaktor: *Lenka Kimaková*
redaktori: *Alexander Haluška, Michal Sivík, Zuzana Repková, Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána Kuzanová, Ján Husár, Tatiana Mihaličová*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Marcela Hvižďáková*
detská stránka: *Andrea Gmotričová, Lubomíra Balaščáková*
redaktori pre distribúciu: *Luboš Omaska, Patrik Palasiewicz*

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopreosvietenosti Jána, arcibiskupa prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.

Ročný príspevok 5,40 €

Vaše finančné príspevky
posielajte

na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY

Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevne schválené.

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.

Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Ghristos Voskrese!

Drahí bratia a sestry v Christu! V prvom rade by som sa chcel poďakovať Jeho Vysokopreosvietenosti arcibiskupovi Jánovi za to, že ma pozval byť s Vami v tento deň. Táto neočakávaná udalosť je pre mňa požehnaním, keďže môj mníšsky život má svoje korene v tejto nádhernej krajine. Ako novic som bol za mnícha postrihnutý v ruskom pravoslávnom monastieri sv. Trojice v Jordanville v štáte New York. Väčšina otcov a bratov tohto monastiera bola pred druhou svetovou vojnou súčasťou monastiera v Lado-mírovej. Takisto som bol požehnaný tým, že ma postrihoval Jeho Preosvietenosť biskup Lavr (neskôr metropolita Lavr), ktorý bol rodným synom tejto zeme.

Dnes slávime prvý deň po týždni obnovy, paschálnom týždni, ktorý je akoby jedným dňom – „ôsmym dňom“ predobrazom večnosti v Christovi. V dnešnú Tomášovu nedeľu naša svätá Cirkev ustanovila čítanie Evanjelia sv. Jána, kde sa hovorí o sv. apoštoloch zhromaždených v hornej miestnosti za zatvorenými dverami. Všetci okrem Tomáša boli prítomní. Tomáš odmietol priznať, že Christos vstal z mŕtvych až kým Ho neuvidí. O týždeň neskôr, keď sa apoštolí znovu zhromaždili a Tomáš bol tiež s nimi, Isus prišiel k nim a povedal: „Pokoj s Vami“ a Tomášovi povedal: „Daj sem prst a pozri sa na moje ruky; daj sem ruku a vlož ju do môjho boku a nebuď neveriaci, ale veriaci.“ Keď Tomáš videl rany Christove a dotkol sa ich, zvolal: „Môj Pán a môj Boh“. Toto Tomášove vyznanie viery sa od vtedy stalo našim vyznaním viery.

Iba niekoľkí z nás priznajú pochyby ako priznal Tomáš, ale v skutočnos-

ti pochybovanie je normálnym krokom v procese učenia. Všetci potrebujeme vidieť, dotknúť sa, mať dôkaz. Toto je normálne a v našom procese učenia sa, vo všetkých sférach poznania, pochybovanie, overovanie a dokazovanie sú súčasťou procesu učenia a rastu.

Dnes sme sa tu spoločne zišli v tento radostný sviatok, aby sme prejavili úctu Bratstvu pravoslávnej mládeže na Slovensku. Počas 20 rokov Vaša organizácia prechádzala rovnakým procesom dospievania. Zažili ste obdobia ťažkostí a pochyb, ale milosťou Božou je výsledkom Vašej práce silné aktívne bratstvo vydávajúce mnoho dobrých plodov pre Božiu Svätú Cirkev na Slovensku. Nedosiahli ste to len vďaka Vašej vôli, ale takisto Božím požehnaním. Vaša láska a vaše túžby a želania slúžiť Cirkvi sú dnes zhmotnené vo všetkom, čo ste dokázali. Vaša služba bratom, vrátane starých ľudí, mládeže a detí a chorých, Vás vyhlasuje za súčasných apoštolov vo vašej spoločnosti. Nech Božia ochrana a Jeho láska budú neustálym zdrojom Vášho apoštolátu. Vaše úsilie je svedectvom celej Vašej spoločnosti o neustálej a neúnavnej láske Christa k ľudstvu.

V mene arcibiskupa Serafima a nášho kanadského arcibiskupstva Pravoslávnej cirkvi v Amerike prinášam dnes všetkým členom Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku naše najúprimnejšie želania k tomuto dnešnému jubileu, aby ste pokračovali na ceste, ktorú Vám Boh ukazuje a aby ste boli príkladmi pravdivých a milujúcich apoštolov v súčasnom svete, ktorý veľmi túto lásku a pravdu potrebuje.

Irenej, biskup Quebecký

Ako Boh stvoril mamu

Dobry Boh sa rozhodol stvorit'...
Matku.

Lopotil sa s tym sest' dni, ked' sa mu zjavil anjel a povedal: „Tym len stracaš čas.“

A Boh mu na to: „Hej, ale cital si poziadavky v objednávke? Musi sa dat' umyvat' ako celok, nesmie byt' z umelej hmoty... musi mat' 180 pohyblivych

nahraditel'nych casti, uspokojit' sa s kávu a so zvyškami z minulého dňa... musi mat' bozk s c h o p n ý uzdravit' všetko od zlomenej nohy až po sklamanie v láske... sest' párov rúk.“

Anjel pot-

riasol hlavou a neveriaco sa spytal:

„Sest' párov?“

„Ruky to nie je taká tazka vec,“ povedal dobry Boh, „ale mama musi mat' tri páry oci.“

„Tak veľa?“

Boh prisvedcil: „Jeden pár, aby videla cez zatvorene dvere, ked' sa pyta: ‚Deti, čo tam vnútri vyvádzate?‘, aj ked' to vie. Druhý pár za hlavou, aby videla, čo by nemala, ale musi vidiet'. A este ďalší pár, aby diet'au, ked' sa dostane do nepríjemnosti potichu povedala: ‚Rozumiem, ale aj tak ťa mám rada.‘“

„Pane,“ povedal anjel a jemne sa mu dotkol ramena, „chod' spať. Aj zajtra je deň...“

„Nemôžem,“ odpovedal Pán. „Už som skoro hotový. Už mám jednu, ktorá sa vylieči sama, ked' je chorá a môže pripravit' obed pre sest' osôb z pol kila mletého mäsa a pod sprchou pevne udrži sedemročné diet'a.“

Anjel pomaly obišiel model matky a zvedavo ho skúmal.

„Je veľmi útla,“ povedal s povzdychom.

„Ale odolná!“ odvetil Pán rázne. „Nevieš si predstavit', čo všetko je schopná urobiť a zniest' jedna mama.“

„Myslí?“

„Nielen to, vie veľmi dobre používat' aj rozum a pristúpiť na kompromisy,“ povedal Stvoritel'.

Anjel sa teraz sklonil nad modelom matky a prešiel prstom po jej líci.

„Tu je jedna kvapka,“ povedal.

„To nie je kvapka,“ opravil ho Pán. „To je slza.“

„A na čo je tá slza?“

„Prezrádza radosť, smútok, sklamanie, bolesť, osamelosť i pýchu.“

„Si génius!“ zvolal anjel.

Boh s jemnou nostalgiou dodal: „Pravdupovediac, to som tam ja nedal.“

Boh nestvoril slzy. Prečo to musíme robiť my?

BRUNO FERRERO: Štyridsať príbehov z púšte

Mládežníčka Zuzana

Sv. mučeník Christofor (Kryštof)

deň pamiatky 9. mája

O tomto preslávnom mučeníkovi sa rozpráva niečo zvláštne a neobvyklé, teda že jeho hlava bola podobná psej a pochádzal z krajiny ľudožrútov. Keď ho jeden vládár vzal vo vojne do

zajatia, nemal dar ľudskej reči. Modlil sa k Bohu a Hospodin mu poslal anjela: „Vzmuž sa Reprev!“ Také bolo jeho prvé meno. Potom sa anjel dotkol jeho úst a tak získal dar reči. Po tomto zázraku Reprev prišiel do mesta a začal zahabovať tých, čo prenasledovali kresťanov. Kvôli tomu ho aj istý Vakch zbil. Svätý vtedy povedal, že to prijíma s pokorou iba kvôli Christo-

vmu prikázaniu, a keby sa nechal unášať hnevom, bol by ho nezastavil ani Vakch, ani moc kráľa, ktorú by veľmi ľahko premohol.

Skoro potom ho prišlo zajať 200 vojakov. Tí ho mali priviesť k cisárovi Dekiovi (rímsky cisár od roku 249-251). Svätý mučeník mal cestou v ruke suchú palicu, ktorá mu v ruke

rozkvitla. Počas cesty Christovym menom Reprev urobil aj ďalší zázrak. Vojakom už nestačil chlieb. Minul sa, a tak ho Reprev svojou modlitbou rozmnožil a mali ho dostatok. Tento zázrak tak zapôsobil na vojakov, že uverili v Isusa Christa a spolu s Reprevom boli pokrstení antiochijským patriarchom svätým mučenikom Vavilom. Reprev dostal meno Kryštof.

Keď ho predviedli pred cisára, ten sa tak zhrozil z jeho výzoru, že spadol zo stolca. Keď prišiel k sebe, zaumienil si, že svätého Kryštofa prinúti zrieknuť sa Christa, no najprv to vyskúšal prefikanou ľst'ou. Dal k nemu zavolať dve ženy (prostitutky Kalinikiu a Akilinu), boli veľmi pekné a ochotné oddať sa zlej vášni. Bláznivými rečami vzbudzovali u mladých ľudí vášne a hriechne túžby. Imperátor im prikázal, aby vošli k svätému mučeníkovi a slovami i skutkami spôsobili to, že kvôli nim bude ochotný zriekť sa Christa a pokloniť sa pohanským bohom, ale svätý Kryštof sa nenechal zviest'. Začal im rozprávať o svojej viere, o skutkoch Isusa Christa a svojimi slovami ich odvrátil od modloslužobníctva. Vrátiac sa k cisárovi vyšlo najavo, že tieto dve ženy uverili v Christa. Zomreli pri mučeníach za Isusovo sväté meno a dostali od Boha mučenícky veniec. Cisár sa veľmi rozúrnil na sv. Kryštofa. Dal ho priviesť z temnice, vysmieval za z jeho výzoru a viery, ale Kryštof povedal cisárovi, že je nádobou v ktorej pôsobí démon (čo v preklade meno Decius aj znamená). Potom bolo predvedených aj 200 voja-

kov, ktorí uverili v Christa. Tí prišli, ale uklonili sa Kryštofovi ako učiteľovi pravej viery. Všetkých vojakov sťali a ich telá spálili. Kryštofa dali do veľkej medenej nádoby a tú rozžeravili. No sv. mučeník žiadne poranenia od horúčavy necítil. Stál tam, ako keby v príjemnom tieni. Neskôr rozpovedal ako v tom čase videl pred sebou bieleho, svetlého anjela, ktorý žiaril viac ako Slnko, a ten mu pomáhal vydržať toto pokušenie. Mnohí neveriaci uverili, že Christos je pravý Boh a náš Spasiteľ. Potom sv. Kryštofovi priviazali kameň o krk a hodili ho do mora. No aj tam ruka Božia ochraňovala svojho verného služobníka. Tak sv. Kryštof prežil aj toto mučenie. Nakoniec sv. mučeníka Kryštofa obliekli do medeneho rozžeraveného brnenia a sťali ako 200 vojakov pred ním. Amiñ

Svjatyj mučeniče Christofore, moli Boha o nas.

Podľa knihy „Žitija svjatych svjatago Dimitrija Rostovskago“

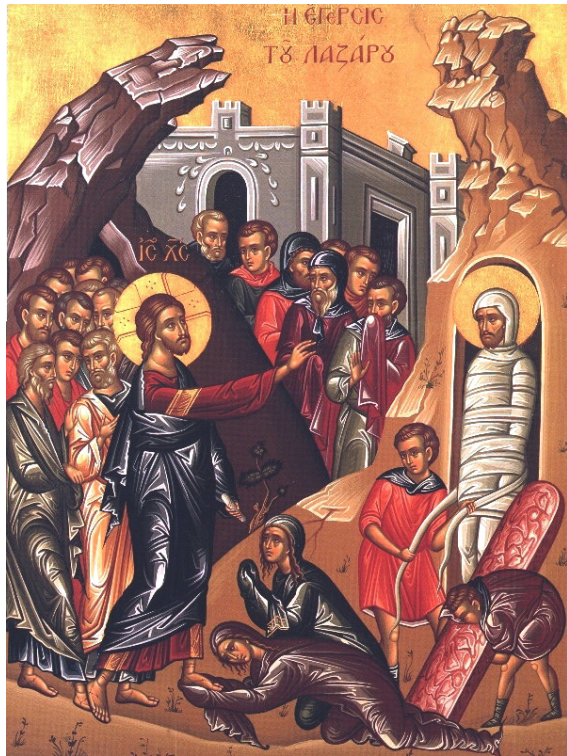
Spracoval Alexander

Otázky a odpovede

Otázka: „Prečo sa nosí čierne oblečenie, keď nám niekto blízky zomrie. Ako sa k tomu stavia Pravoslávna cirkev?“

Odpoveď: „Nestretol som sa zatiaľ v tejto otázke s nejakým oficiálnym stanoviskom našej Cirkvi. Preto odpoviem v duchu učenia blaženého starca Paisija Svätohorského. Tento starec veľmi pochvaľoval nosenie tmavého oblečenia najmä ženami kresťankami nie iba v súvislosti so zosnutím niekoho príbuzného, ale vždy. Považoval to za vyjadrenie striedmosti, zdržanlivosti, jednoduchosť, pokory a pokánia. Toto je však samozrejme iba odporúčanie, ktoré má zmysel len vtedy, keď vychádza z úprimného a slobodného rozhodnutia konkrétneho človeka a keď je správne chápané. Nikto nechce nikoho k ničomu nútiť. Čo sa týka nosenia čierneho oblečenia po zosnutí príbuzného, tu je dobré brať do úvahy miestnu tradíciu. Ak sa to niekde dodržiava, myslím si, že je dobré nepohoršovať iných a do istej miery sa tomu prispôbiť. Podobné je to aj s oblečením na pohreb. Nie je dobré, ak je tam všetko úplne čierne, veď náš kresťanský postoj k smrti je naplnený v prvom rade nádejou na spásu a večnú radosť v Božom Kráľovstve, avšak prísť na pohreb

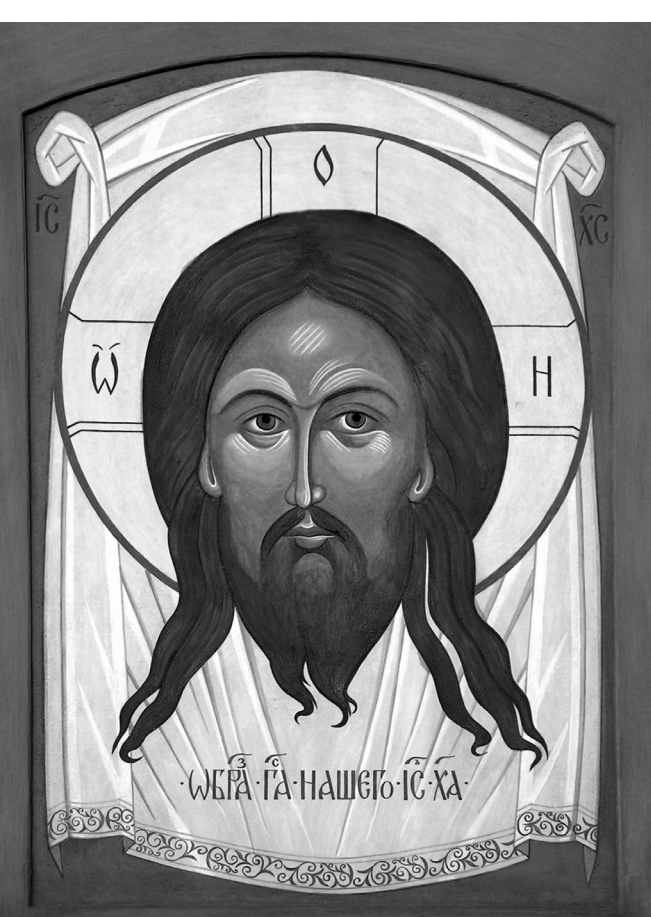
v žiarivých farbách by bolo chápané v našej kultúre ako nenormálne alebo až neslušné. Súčasťou pohrebu je okrem nádeje na spásu vyjadrenej napríklad bielym kňazským rúchom, čo je veľmi správne, aj určitý smútok príbuzných nad faktom smrti a dočasnou stratou telesného kontaktu s milovanou osobou. Preto je podľa môjho názoru normálne, ak ľudia prichádzajú v tmavom oblečení, no myslím si, že by bolo dobré, keby nikto neodsudzoval toho, kto tmavé oblečenie slušným spôsobom mierne doplní oblečením aj inej farby, čo sa dnes aj nezriedka deje. S láskou v Christu“

jer. Štefan Pružinský, ml.

V predchádzajúcich statiach sme spomínali, že Pravoslávna Cirkev svoje učenie ochraňuje v čistote aj prostredníctvom svätých ikon a že ikony sú neodmysliteľnou súčasťou cirkevnej Tradície od začiatku. Práve cirkevná Tradícia potvrdzuje, že prvá ikona Spasiteľa sa objavila už v čase Jeho pozemského života. Je to obraz, ktorý poznáme pod názvom Nerukotvorený Spasiteľ.

História pôvodu prvého obrazu Christa sa nám zachovala predovšetkým cez bohoslužobné texty Nerukotvorenému obrazu, ktorého pamiatku (na jeho prenesenie) si pripomíname 16. augusta podľa juliánskeho kalendára. Je smutné, že mnohí, aj pravoslávni „teológovia“, považujú históriu okolo vzniku tejto ikony Christa za vymyslenú legendu. Potom naše bohoslužobné texty sú len legendy? Alebo v nich máme zachytené to najlepšie z diel svätých Otcov, tú najčistejšiu teológiu a pravdivú históriu? Text sviatku Nerukotvoreného obrazu hovorí: „Tvojej prečistej tváre obraz si zobrazil, vernému Avgarovi si ho poslal, lebo si Ťa želal vidieť, Toho, ktorého Božstvo nevidia ani cherubíni...“ (stichira na večerni). Iný text dodáva: „...ku Avgarovi Bohom napísané písmeňá si poslal, ktorý /od Teba/ prosil spasenie aj zdravie a ktoré /dostal/ od podobizne Tvojho Božského obrazu“ (stichira na utreni). Text sviatku síce nehovorí presne o vzniku prvej ikony Christa, no podáva jasné svedectvo o jej existencii. Spomínaný Avgar bol

kráľom nevelkej krajiny medzi Eufratom a Tigrisom a jeho sídlom bola Edesa (dnes Orfa). V tomto meste bol kresťanský chrám zničený povodňami v roku 201 a kronika ho nazýva starobylým. Text mineje hovorí, že malomocný edeský kráľ Avgar poslal ku Christovi svojho archivára Ananiáša s listom, v ktorom prosil Christa, aby prišiel do Edesy a uzdravil ho. Ananiáš bol umelcom a Avgar mu prikázal, že ak Spasiteľ nebude môcť prísť, tak nech namaľuje Jeho obraz a donesie mu ho. Ananiáš stretol Christa obkoleseného masou ľudí. Preto sa postavil na kameň, z ktorého Ho lepšie videl a skúsil zobrazit' Spasiteľa. Vidiac, že Ananiáš chce urobiť Jeho portrét, Christos si vypýtal vodu, umyl sa, utrel svoju tvár plátnom a na tomto plátne sa odtlačil Jeho obraz. Spasiteľ podal toto plátno Ananiášovi a prikázal mu odniesť ho Avgarovi. Keď Avgar dostal portrét, vyliečil sa, no jeho tvár nebola ešte úplne vyliečená. Po Päťdesiatnici do Edesy odišiel svätý apoštol Tadeáš, jeden zo 70-tich, dokončil uzdravenie Avgara a obrátil ho na kresťanstvo. Avgar pripevnil obraz k doske a umiestnil ho do výklenku nad mestskými vrátami, potom čo odtiaľ vybral modlu. Samotný kráľ sa veľmi pričínil o rozšírenie kresťanstva vo svojom národe. No jeho pravnik sa vrátil k pohanstvu a chcel zničiť Nerukotvorený obraz. Vtedy edeský biskup zamuroval ikonu do mestskej steny s lampadou horia-

cou pred ikonou. Obraz bol znovu nájdený, keď bolo mesto obliehané perzským kráľom Chozrojom v roku 545. Bol nájdený neporušený a lampada stále horela. No obraz sa nielen zachránil nepoškodený, ale sa dokonca odtláčil na vnútornej strane škridlice, ktorá ho zakrývala. Na pamiatku toho existujú v Pravoslávnej Cirkvi dva typy ikon Nerukotvoreného Spasiteľa: tvár Spasiteľa na plátne a tvár bez plátna, nazývaná „črep“.

Najstarší nám známy spisovateľ, autorstvo ktorého je nesporné a ktorý hovorí o Nerukotvorenom obraze je Evagrios (6. storočie). Vo svojich

„Cirkevných dejinách“ nazýva tento obraz „Bohom urobenou ikonou“. Samotné plátno s vyobrazenou Christovou tvárou sa dlho chránilo v Edese ako najvzácnejší mestský poklad. Jeho uctievanie bolo rozšírené na celom Východe a v 8. storočí ho kresťania sviatkovali na mnohých miestach podľa vzoru Edesy. V samotnej Edese sa od roku 843 tento sviatok slávil spoločne s Víťazstvom Pravoslávia (1. nedeľa Veľkého pôstu). V čase ikonoborectva sa na Nerukotvorený obraz odvolával aj prepodobný Ján Damaský a v roku 787 ho otcovia VII. všeobecného snemu spomínajú niekoľkokrát. Čtec konštantínopolského chrámu svätej Sofie, menom Lev, ktorý sa zúčastnil na tomto sne-

me, rozpovedal, že sa v čase svojho prebývania v Edese poklonil tomuto obrazu. Práve v čase ikonoborectva obrancovia ikon často spievali tropar Nerukotvorenému obrazu.

V roku 630 Edesu ovládli Arabi, no nerobili prekážky kresťanom pri uctievaní Nerukotvoreného obrazu, sláva ktorého sa rozšírila po celom Východe. V roku 944 si byzantský cisár Konštantín VII. želal preniesť obraz do Konštantínopolu. Preto ho vykúpil u emira mesta. S veľkými poctami bola ikona prenesená duchovenstvom do Konštantínopolu a umiestnená v chráme Božej Matky, nazývanom

Taros. Samotný cisár Konštantín zostavil v česť ikony kázeň, v ktorej ju ospevoval ako symbol Byzantského impéria. K tomuto obdobiu sa z väčšej časti vzťahuje vytvorenie bohoslužby sviatku, ktorý slávime 16. augusta, čo je deň prenesenia Nerukotvoreného obrazu z Edesy do Konštantínopolu. Po dobytí Konštantínopolu križiakmi v roku 1204 sa stopy ikony strácajú.

Až v 15. storočí sa na Západe objavila legenda o svätej Veronike, ktorú vyobrazujú s plátnom s tvárou Spasiteľa v rukách. Legenda o svätej Veronike existuje v niekoľkých verziách. Najviac známa je tá, ktorá sa vzťahuje ku tzv. krížovej ceste Spasiteľa: keď Spasiteľa viedli na Golgotu, žena menom Veronika akoby poutierala pot z Jeho tváre plátnom, na ktorom sa tvár odtlačila.

Bohoslužba 16. augusta sa zďaleka neohraničuje iba pamiatkou na prenesenie obrazu z jedného miesta na druhé. Hlavné je v nej dogmatické objasnenie obrazu a jeho obsah i zmysel. Od čias Christovho zjavenia sa Mojžišov zákaz obrazu (pozri 2Mjž 30, 4) stráca zmysel a ikony Christa sa stávajú nevyvrátiteľnými svedectvami vtelenia sa Boha. To už nie je obraz Boha, ktorý je urobený ľudskými výmyslami a domnienkami, ale originálna tvár Božieho Syna, ktorý sa stal Človekom a ktorú Tradícia privádza k bezprostrednému dotyku s Jeho živou tvárou. V deň pamiatky na ikonu Nerukotvoreného Spasiteľa Cirkev uctieva prvú ikonu Boha, ktorý sa stal Človekom - „Pozdvihnúc na prvotný (stav) Ada-

mov obraz, Spasiteľ, na zemi s ľuďmi požil, vidíme tak a dotýkame sa a opisujeme Neopísateľného podstatou“ (stichira na malej večerni).

Ak ikona Christa – základ kresťanskej tvorby ikon – podáva črty Boha, ktorý sa stal Človekom, tak v ikone Božej Matky máme obraz prvého človeka, ktorý dosiahol cieľ vtelenia Božieho Syna – zbožštenie človeka, theozis. Z celého ľudského rodu ona prvá dosiahla ten cieľ, ktorý je postavený pred všetkými ľuďmi – plné preobrazenie ľudskej prirodzenosti. Ona jediná zo všetkých stvorených bytostí už prekročila hranicu, ktorá oddeľuje čas od večnosti a teraz sa už nachádza v tom Kráľovstve, príchod ktorého očakáva Cirkev po druhom príchode Isusa Christa. O prvých ikonách Presvätej Bohorodičky si povieme v ďalšom pokračovaní.

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

pripravil Ján Husár

O raji a nebi

Vo imja Otca i Syna i Svjataho Ducha.

„Bolo mi dané vidieť nádherné a nespočetné príbytky plné slávy a milosti Božej pripravené tým, ktorí milujú Boha. Tí, ktorí ma doprevádzali, mi ukázali príbytky apoštolov, osobitne prorokov, osobitne príbytky mučeníkov a osobitne obydlia svätých podľa stupňa svätosti – dôstojnosti. Každý príbytok bol prekrásny ako do šírky tak i do dĺžky a bol podobný Carihradu, avšak oveľa krajší s mnohými svetlými izbami, ktoré však neboli vystavené rukami ľudskými. Všade po týchto príbytkoch bolo počuť radostné hlasy a duchovnú radosť a bolo vidieť množstvo veseliacich sa. Všetci sa radovali z môjho spasenia. Keď ma uvideli, prichádzali ku mne, pobožkali ma a oslavovali Boha, ktorý ma zbavil od nepriateľskej pasce,“ takto hovorí ctihodná Teodora o veľkej sláve rajskeho príbytku o večnej radosťi. Viacerým svätým bola daná táto možnosť vidieť nebeské príbytky, budúcu slávu spravodlivých Božích mužov a žien. „Ešte dnes budeš so mnou v raji,“ to sú slová samotného Christa, ktoré venoval zbojníkovi, veľkému hriešnikovi na kríži, a to len za jeho pokánie a vieru.

Aj samotný apoštol Pavol o sebe pokorne píše v tretej osobe: „Poznám človeka v Christovi, ktorý bol pred štrnástimi rokmi, – či to bolo v tele,

neviem, či mimo tela, neviem, Boh vie – uchvátený bol až do tretieho neba. A poznám toho istého človeka, – či to bolo v tele, či mimo tela, neviem, Boh vie, – že uchvátený bol do raja a počul nevysloviteľné reči, ktoré človek nesmie ani vysloviť“ (2 Kor 12, 2 – 4). O tomto hovorí aj svätý Andrej Carihradský, že bol pravdepodobne v tele, no nepociťoval váhu tela, ani nijaké telesné potreby počas dvoch týždňov, pokiaľ trvalo vytrženie.

Bratia a sestry, čo je nám to prisľúbené počuť a vidieť? Počuť nevysloviteľné reči, ktoré človek ani vysloviť nesmie... Čo to môže byť?

V jedinej prorockej knihe Nového Zákona, v knihe Zjavenia apoštola Jána, kde sa hovorí o budúcich veciach, ktoré sa majú ešte len stať, Christos hovorí, že tomu kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji. Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neublíži. Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi. Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcom na Jeho tróne.

Veľké to máme prisľúbenia, ani vysloviť a opísať ich nevieme. Boh bude našim Otcom a my budeme jeho synmi, On Milosrdný nám zot-

ktorej sa vracia tvoji stratený syn z cudziny. Ty plný radosti bežíš bližšie ku lodi, chceš ho čím skôr vidieť. Syn vystúpi z lode a ty, celý naradostený, mu bežíš oproti, objímate sa bozkávate, od radosti si celý bez seba. A presne to je nebo, to je raj, ale nie len dočasná radosť, ale večná.“

Raj sa považuje za nižšie nebo, apoštol Pavol, ako sme počuli, bol až v treťom nebi, čo to ale je? Blázon pre Christa, svätý Andrej, píše o zvláštnych veciach, ktoré tam zažil. Doprevádzal ho mládenec, ktorý mal tvár ako slnko, prešli spolu cez Kríž, ktorý bol akoby v dúhe, ale nepálil.

rie každú slzu, nebudeme viac smútiť, nebude viac náreku.

Raz prišiel za starcom Paisijom, veľkým svätcom 20. storočia, jeden človek a hovorí mu, že neverí na nebo a peklo, že to sú len výmysly. Starec Paisij ho ubezpečil v tom, že výmysly sú len naše nesprávne pohľady na tieto miesta; nebo – nachádzajúce sa kdesi v oblakoch a peklo – hrozné miesto s ohnivými kotlami. „Na lepšie pochopenie neba, si predstav, že spíš a sníva sa ti, že stojíš na móle a zrazu prichádza do prístavu loď, na

Okolo neho stáli speváci a spievali sladkú pieseň. Vystúpili ešte vyššie. Tu uvidel čudných mužov, ktorí boli spokojní a radosť z ich sviatku sa nedala vysloviť. Mládenec mu však podal ruku a povedal: „Musíme vystúpiť ešte vyššie“ a dodal: „Keď sa záves odtiahne a uvidíš Vládcu – Christa, vtedy sa pokloň oltáru Jeho slávy.“ Svätý Andrej ďalej píše, že uvedomujúc si svoju nedôstojnosť, ale aj nevysloviteľnú radosť triasol sa na mieste. Keď sa záves odtiahol,

uvidel svojho Vládcu, mal purpurový odev a Jeho tvár žiarila nevysloviteľným svetlom. Svoje oči obrátil ku svätému Andrejovi a on, padnúc pred Ním na tvár, pokračuje: „Nie je možné opísať radosť, ktorú som pocítil, vtedy keď som uzrel Jeho tvár. A ešte aj teraz, spomínajúc si na tento pohľad, naplňujem sa nevysloviteľným pokojom. So strachom som ležal pred Vládcom diviac sa Jeho veľkému milosrdenstvu, že mne, hriešnemu a nečistému človeku, dovolil predstúpiť pred Neho a uzrieť Jeho Božskú nádheru. Bol som dojatý – rozmyšľajúc o svojej nedôstojnosti, rozjímajúc o veľkosti môjho Vládcu a opakoval som si slová proroka Izaiáša: „Ó, ja úbožiak – človek, ktorý mám špinavé ústa, lebo mi bolo umožnené vidieť Môjho Hospodina svojimi očami.“ A začul som, že najmilosrdnejší môj Stvoriteľ vyslovil ku mne najčistejšími a najsladšími Svojimi ústami tri Božské slová, ktoré tak uspokojili moje srdce, a tak som vzbĺkol láskou k Nemu, že som sa celý topil ako vosk od duchovného tepla...“ Tak on svätý Andrej, taký nedôstojný ako píše a videl Hospodina, čo však potom my?

V starozákonnej knihe Stvorenia – Genezis sa píše, že Boh vysadil na východ, v Edene (čo znamená úrodná krajina) raj a doň umiestnil prvých ľudí. A tu dal vyrásť rôznym krásnym stromom a voňavým rastlinám, tiekla tu rieka, ktorá mala zavlažovať raj, rozdeľovala sa na štyri toky, mená

dvoch z nich sú Eufrat a Tigris, lebo podľa Tradície raj bol umiestnený práve v tejto časti Zeme, ktorá tvorí jej stred.

Ako vidíme Boh umiestnil do raja prvých ľudí, a tak je jasné, že tento raj bol stvorený pre nás. Keďže sa však prví ľudia previnili, stali sa neschopnými prebývať v tejto blaženosti, tak ich Boh vyhnal na východ od raja, priamo pri raji. Tieto slová priamo pri raji v nás evokujú, že naša príroda je veľmi podobná tej rajskej. Človek však zhrešil a z hriechom prišla smrť, smrť nakazila všetko živé, a tak aj našu prírodu.

Bratia a sestry, ale ak vidíme tú nádheru našej prírody, naplnia nás úžas a krása, aká potom musí byť rajska záhrada? Ak zažívame aj tu na zemi, nádherne pocity, pocity radosti, aká potom bude večná radosť v Kráľovstve Božom? Nevieme to ani vypovedať. Jedna Božia svätá mučenica sa po svojom umučení ukázala starcovi Paisijovi a na jeho otázku, ako je vo večnej blaženosti, odpovedala, že aj keby videla starú chalupu plnú červov, ktorí za živa jedia ľudské mäso, tak by tam plná radosti strávila aj celý svoj pozemský život.

Amiň. Christos posredi nas!

čtec Miroslav

Nebeský svet

Jeden chlapec sa túžil sánkovať na saniach. Aj sane mal, aj hora bola blízko, ale rodičia ho nechceli pustiť. Obávali sa, že sa nakazí od rovesníkov niečím nebezpečným pre dušu. Uvidí veľa zlých príkladov, alebo bude počuť škaredé slovo a ono sa ako semeno zakorení a vyrastie. Báli sa, že dobrý chlapec začne grobiansky hovoriť alebo konať a nebude žiť podľa prikázania lásky. Detská duša je ako poorané pole. Dobré semeno vyklíči, ale môže ho prerásť burina. A keď ju treba trhať, začne pichať. Preto rodičia ochraňovali svoje dieťa, aby z výšiny detskej čistoty nespadol do hriechnej priepasti.

Ale chlapec je chlapec. Veľmi sa chcel sánkovať! Nastal čas Veľkého pôstu. Národ v tých časoch pôst prísne dodržiaval. Dokonca dieťa nepustili ani na ľadovú horu. Palicami ju ohradili, aby sa deti nesánkovali. Gaňa si myslel, že keď tam niet nikoho, tak

môže ísť. Zobral si sane a išiel na kopček.

Ale môže sa stať niečo dobré bez rodičovského požehnania a dovoľenia? Ani Hospodin nedovoľuje zaoberať sa zábavami vo Veľkom Pôste. Kedysi, keď ľudia ešte nezabúdali na Boha, boli aj kiná zatvorené. Národ sa horlivo modlil, navštevoval chorých, pomáhal bezmocným, čítal sväté knihy a chodil do chrámu.

Ale chlapec porušil starodávne obyčaje a rozhodol sa konať podľa svojho. Začal uháňať po ľadovej strmine a narazil do palice, ktorá uzatvárala horu. A nie len na palicu, ale aj na klinec, ktorý z nej trčal. Aj nohavice potrhal, aj nové kapce rozpáral a poranil si nohu. Krv silno tiekla... No najviac zo všetkého sa bál, že zarmúti mamu. Čo to len postváral! Mama si kľakla na kolená pred ikonu a so slzami sa modlila:

„Hospodine, vymodlila som si od Teba syna a on vystrája a nepočúva. Čo mám s ním robiť? On sám môže zahynúť a aj mňa zničí...Hospodine, neopušť ho a prived' ho k rozumu!“

Gaňa mamu ľutoval. Nemohol zničiť jej slzy. Preto podišiel a zašepkal:

„Mama, mamička, ja už viac nebudem.“

Keď videl, že mamka pokračovala prosiť Boha o pomoc, sám si kľakol vedľa nej a začal sa modliť.

„Teraz to mamku bude tak veľmi trápiť“ - pomyslel si Gaňa. Čože mám robiť? Chlapec vyliezol na senník a

začal sa modliť k svätému Simeonovi Divotvorcovi Verchoturskému. Vážia si ho v celej Sibíri. Gaňa so skormúteným srdcom plakal a sľuboval nápravu. Dal aj sľub, že sa pôjde pešo pokloniť spravodlivému Simeonovi do Verchotury. A nebola to krátka cesta. Modlil sa vrúcne. Unavil sa a nebadane zaspal. Vo sne prišiel k nemu starec. Tvár mal prísnu, ale pohľad láskavý.

„Prečo si ma volal?“ - pýtal sa.

Neprebudený Gaňa odpovedal:

„Uzdrav ma, svätec Boží.“

„A pôjdeš do Verchotura?“

„Pôjdem, bezpodmienečne pôjdem! Len ma uzdrav! Prosim, uzdrav ma.“

Svätý starec sa dotkol zranenej nohy, prešiel rukou po rane a zmizol. Gaňa sa prebudil na silné svrbenie na nohe. Pozrel sa a zhíkol: rana sa zahojila. Chlapec rozochvene vstal a začal radostne ďakovať Divotvorcovi.

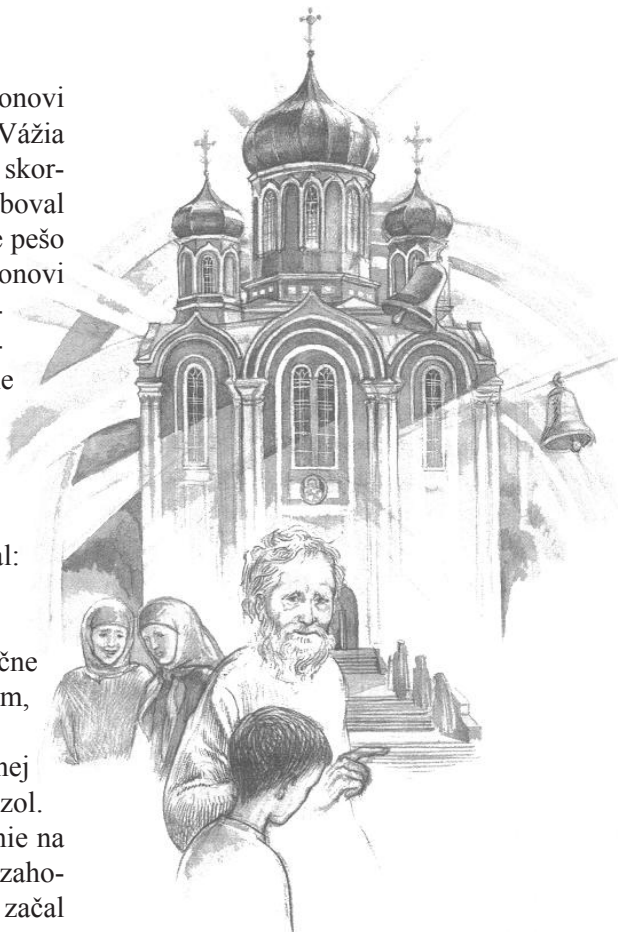
O niekoľko rokov šiel Gaňa aj s pútnikmi do Verchotury pokloniť sa svätému.

V predvečer uvidel vo sne cestu, po ktorej mali ísť: dediny, lesy, rieky. Po tejto ceste aj šli.

O sedem dní pútnici došli na sväté miesto. Keď dorazili na miesto, Gaňa dal nové medené päťáky pútnikovi, veľmi podobnému tomu starcovi, ktorý sa mu zjavil vo sne a uzdravil ho. Pútnik ticho povedal Gaňovi:

„Budeš monachom.“

Po týchto slovách sa stratil v dave.

Prešli roky. Gaňa sa stal monachom, archimandritom Gabrielom. Boh mu daroval spoznať výšku božského Ducha. S prosbou o duchovnú radu k nemu prichádzali tisícky ľudí a on všetkým pomáhal zachrániť sa od smrteľnej priepasti hriechu.

Ako dobre, že ho rodičia ochraňovali od zla, pretože do posledného dychu bol láskavý k ľuďom. Teraz je v nebeskom svete a modlí sa za nás.

Boris Ganago: Detom o duši

В

В

н

ВОСКРѢНІЕ

В

Voskresenije

(Zmŕtvychvstanie - Pascha)

ВОЗДВІЖЕНІЕ ЧТНАГО Н ЖИВОТВОРАЦАГО КРѢТА ГДНѦ
(Pozdvihnutie čestného a oživujúceho Pánovho kríža)

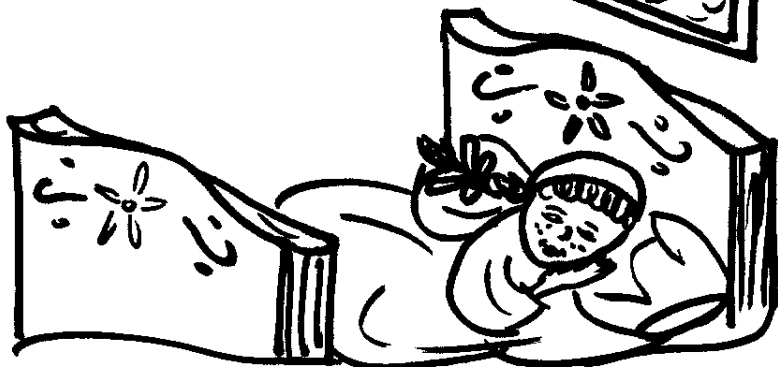
ВХОДЪ ВО ХРАМЪ ПРЕСВѢТЯА КЦЫ
(Vchod Presvätej Bohorodice do chrámu)

ВОЗНЕСЕНІЕ ГДНЕ
(Nanebovstúpenie Pána)

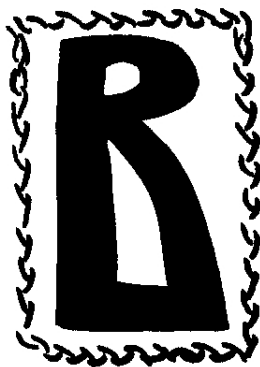
ВЕЧЕРНЯ
(večernja)

ВЛАКА
(vládca)

ВѢРА
(viera)

ВЗВРА́ННОЙ ВОЕВО́ДѢ ПОБѢДИТЕ́ЛЬНАА
 Я́КЪ ИЗБА́ВЛШЕСА ѿ ЗЛЫ́ХЪ,
 БЛАГОДА́РСТВЕННАА ВОСПИСУ́ЕМЪ ТИ
 РА́БИ ТВОИ, БЦЕ: НО Я́КЪ ИМУ́ЩАА
 ДЕРЖА́ВУ НЕПОБѢДИ́МОЮ, ѿ ВЛА́КНУХЪ
 НАСЪ БѢ́ДЪ СВОБО́ДИ, ДА ЗОВѢ́МЪ ТИ:
 РА́ДУИ́СА, НЕВѢ́СТО НЕНЕВѢ́СТНАА.

В-2

*Vzbránnoj Vojevódi pobíditeľnaja,
 jáko izbavišesja ot zlych,
 blahodárstvennaja vospisújem
 Tí rabi Tvoji, Bohoródice: no jáko
 Imúščaja deržávu nepobídímuju,
 ot vsjákich nás bíd svobodí, da zovém Tí:
 rádujsja Nevísto nenevístnaja.*

*Ako udatnej Vojpodkyni vítaznú
 a tiež ako tvoji služobníci oslobodení od zla,
 ďakovnú spievame Ti pieseň Boborodička,
 no pretože máš vládu nepremožitel'nú,
 oslobod' nás od oštekých bied,
 nech Ti voláme: raduj sa (pozdravená bud) nevydatá
 Nevesta (tá, ktorú si nie je možné vziať za nevestu, lebo
 nikto z ľudí tobo nieje dôstojný).*

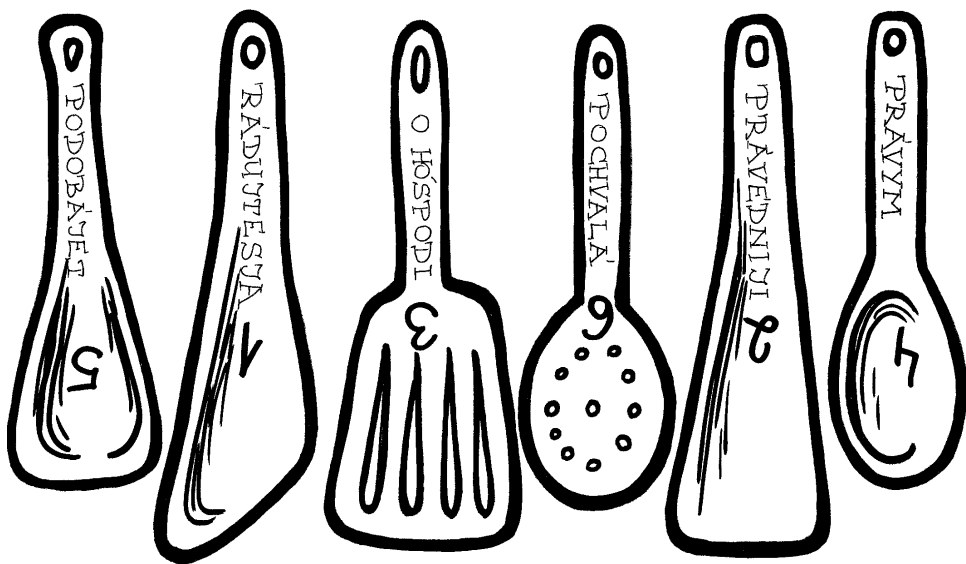

prípravila: Tatiana Mihaličová

Vitajte v krásnom májovom čísle nášho časopisu Istiny!

Pred sebou máte nové úlohy, ktoré na vás, milé deti, netrpezlivo čakajú. Pevne veríme, že aj nasledujúce stránky našej detskej rubriky vám spríjemnia tieto pomaly už letné a hrejivé dni. Tak načo čakať? Pekne krásne sa pustte do riešenia týchto úloh, ktoré čakajú na vylúštenie.

Tieto varešky nám „navarili“ jeden odkaz. Aký? To zistíte, ak si varešky usporiadate v poradí od 1 do 6 a slovíčka za sebou prečítate. Tak aké je riešenie tejto úlohy?

Použite nasledujúce slová a doplňte ich na chýbajúce miesto. Ak si v tejto úlohe neviete dať rady, môžete si pomôcť aj Svätým Písmom. (Žalmy)

srdcom

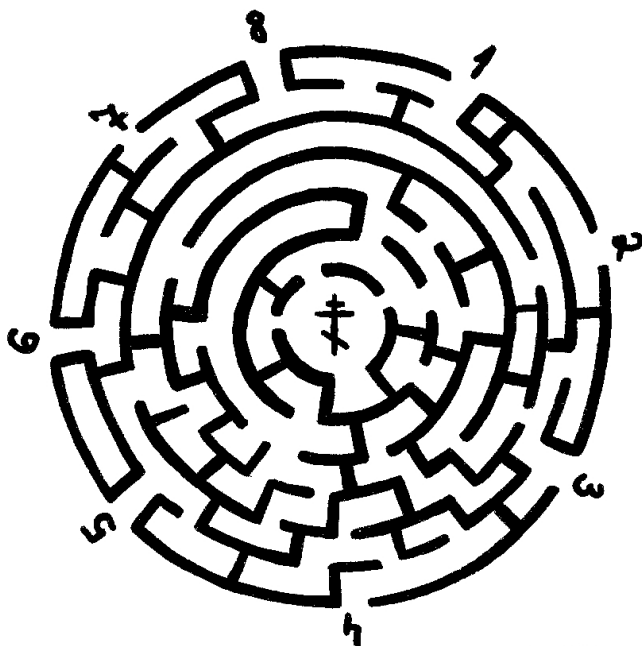
Hospodinu

skutky

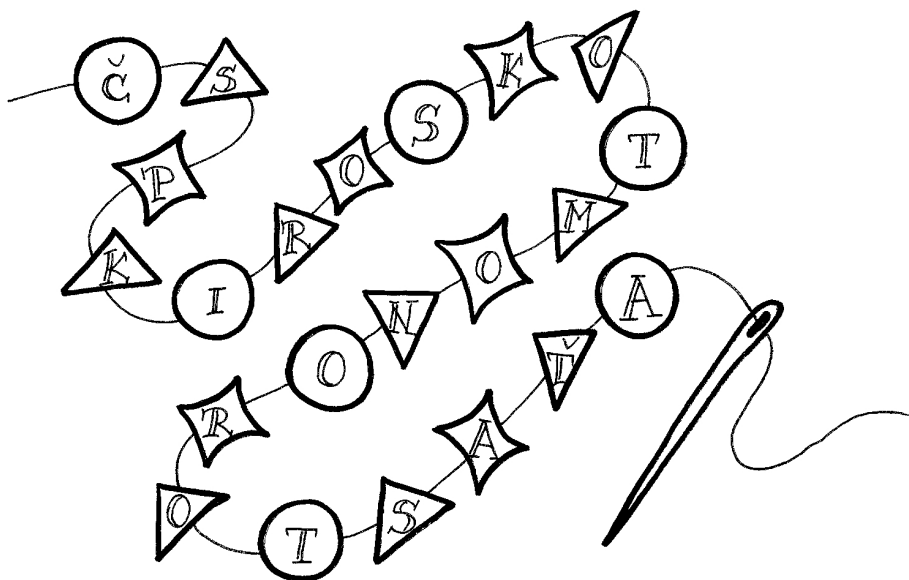
všetky

Ďakovať budem celým
a rozpoviemTvoje divné

V tomto labyrinte sa nám akosi pomotali správne cesty ku krížiku. Vašou úlohou je nájsť takú cestu, ktorá vedie k nášmu stratenému krížiku.

Nasledujúca úloha nám ponúka obrázok s korálkami, ktoré sú navlieknuté na ihle. Tieto korálky nám prezrádzajú tri slovička – každý druh koráliek vymalujte inou farbou a dostanete tak znenie úlohy.

Úlohy pripravila Andrea Gmotričová

Maslo z prosa

1 šálka horúceho vareného prosa
1/3 šálky kokosu
1/3 šálky varenej mrkvy
½ lyžičky soli
½ šálky horúcej vody

Rozmixujeme všetky suroviny najemno. Necháme ochladiť a natierame ako nátierku na chlieb.¹

Ovsené karbonátky so sójovým granulátom

4 šálky ovsených vločiek
3 grahamové rožky
2 šálky sójových granúl
2 šálky pokrájanej cibule
2 ČL drvenej rasce
2 ČL zázvoru
3 ČL vegety
2 ČL sušenej petržlenovej vňate
3 PL oleja
1 PL mletej papriky
3 ČL majoránu
olej na vymastenie plechu
sol'

Ovsené vločky mierne pomixujeme, grahamové rožky namočíme do vody a vyžmýkame. Sójové granule povaríme v 4 šálkach osolenej vody. Všetky suroviny spolu premiešame a necháme asi 15 minút postáť. Zo zmesi tvarujeme karbonátky a ukladáme na vymastený plech. Pečieme asi 30 minút pri 200°C. Zmes na karbonátky

¹INEDLEYOVÁ, E.: Vegetariánska kuchyňa. Martin 1991. s. 19

alebo už vytvarované karbonátky sú vhodné na uskladnenie v mrazničke.

Figová saláma

200 g fig
150 g orechov
150 g práškového cukru
50 g kaka

kandizovaná pomarančová kôra
alebo iné kandizované ovocie, môžu byť aj žele cukríky

Figy zomeliem na mäsovom mlynčeku, pridáme postrúhané orechy, cukor, kakao a nadrobno posekané kandizované ovocie. Vypracujeme hustejšiu hmotu z ktorej spravíme valček. Posypeme ho kakaom zmiešaným s práškovým cukrom, zabalíme do alobalu a necháme do druhého dňa stuhnúť v chladničke.²

Markella

²ŠPANKO, V. – ORTHOVÁ, E.: Varíme v zime. 1983, s. 76.

O pokání

Kajajte sa a verte v Evanjelium! „Čiňte pokánie, lebo sa priblížilo Kráľovstvo Nebeské (Mk 1, 15; Mt 4, 17). Takéto boli prvé slová, ktoré hlásal Bohočlovek Isus Christos. Tieto slová nám doteraz neustále prináša prostredníctvom Evanjelia.

Keď sa hriech najviac usídlil vo svete, prišiel všemocný Lekár. Prišiel do zeme vyhnanstva, na svet trápení a našich utrpení, ktoré predchádzajú večným mukám v pekle; hlása spásu, potešenie, uzdravenie všetkým ľuďom. *Kajajte sa!*

Vtedy – v čase Svojho pôsobenia na zemi – Hospodin privolával na uzdravenie všetkých, ktorí trpeli bolesťou hriechu, nepodkladal ani jeden hriech za nevyliciteľný (neodpustiteľný). Aj teraz prizýva všetkých, sľubuje a daruje odpustenie každého hriechu, uzdravenie každej choroby spôsobenej hriechom.

Kajajte sa! Čo znamená kajať sa? „Znamená to uvedomiť sa, oľutovať svoje hriechy, zanechať svoje hriechy a viac sa k nim nevracať.“ – odpovedal jeden veľký svätý Otec (prepodobný Pimen Veľký) na túto otázku.

Kajajte sa! Odvrhnite od seba nielen zjavné hriechy – vraždu, lúpežníctvo, smilstvo, ohováranie, klamstvo, - no aj (duši) škodlivé rozptýlenia a telesné pôžitky, aj zakázané predstavy a hriešne myšlienky – všetko, všetko, čo je v rozpore s Evanjeliom. Predchádzajúci hriešny život umyte slzami úprimného pokánia.

Hriešnici! Naberme odvahu. Kvôli nám, predovšetkým kvôli nám, Hospodin zavíšil veľké dielo Svojho vtelenia; na naše bolesti prizrel s nepredstaviteľnou milosťou. Prestaňme zúfať a pochybovať! Naplnení vierou, úsilím a vďakou pristúpme k pokániu; prostredníctvom pokánia sa zmierme s Bohom. „*Ak sa však hriešnik odvráti od všetkých hriechov, ktoré popáchal, zachová všetky moje príkazy a bude konať podľa práva a spravodlivosti, bude žiť, nezomrie. Na jeho hriechy, ktoré popáchal, si nespomeniem, pre spravodlivosť, ktorú konal, bude žiť*“ (Ez 18, 21-22). Takýto sľub dáva Boh hriešnikovi ústami Svojho veľkého proroka.

Spovedaním hriechov sa ničí priateľstvo s hriechmi. Nenávisť k hriechom – to je príznak skutočného pokánia, odhodlanie viesť svoj život v cnostiach. Keď si získal k hriechom návyk, častejšie sa z nich spovedaj a onedlho sa tak oslobodíš z ich zajatia a ľahko a s radosťou budeš nasledovať Hospoda Isusa Christa.

Tvorenija svjatitel'a Ignatija Brjančaninova

pripravil **bohoslovec Michal**

Ikona Božej Matky „Neupivajemaja čaša“

Zjavenie sa ikony „Neupivajemaja čaša“ bolo v roku 1878. Jeden kresťan Tulskej provincie mal problémy s pitím, dostal sa do biedy a museli mu amputovať nohy. Raz mal neobyčajný sen, v ktorom mu jeden starec povedal, aby išiel do mesta Serpuchov, do mužského monastiera, a tam sa pred ikonou Božej Matky „Neupivajemaja čaša“ pomodlil moleben pri neduhu pitia.

S námahou prišiel do tohto monastiera, našiel ikonu, o ktorej nevedeli ani mnísi, pomodlil sa moleben pred čudotvornou ikonou a uzdravel. Od toho času chodí do monastiera veľmi veľa takto trpiacich ľudí, aby boli uzdravení.

Sviatkovanie tejto ikony je 5./18. mája.

Modlitba:

O Premilostivaja Vladýčice! K Tvojemú zastupléniju nýňi pribíhájem, molénij nášich ne prezri, no milostivo uslyši nas: žen, d'itéj, materéj – i ťážkim nedúhom pijánstva oderžímych i toho rádi od mátere svojejá, Cérkve Christóvy, i spasénija otpádajuščich brátij i sestér i sródnik nášich iscílí. O Milostivaja Máti Bóžija, kosnísja serdec ich i skóro vozstávi ot padénij hrichóvnych, ko spasíteľnomu vzdéržaniju privedí ich. Umolí Sýna Svojeho, Christá Bóha nášeho, da prostít nam sohrišénija náša i ne otvratít mílosti Svojejá ot ľudéj Svojích, no da ukripít nás v trezvéniji i cilomúdriji. Prijimí, Presvjatája Bohoródice, molítvy materéj, o čádech svojích slézy prolivájuščich, žen, o mužéch svojích rydájuščich, čad, sírych i ubóhich, zablúždšimi ostávlennych, i vsich nas, k ikóni Tvojeje pripádajuščich. I da prijídet sej vopľ naš, molítvami Tvojími, ko Prestólu Vsevýšňaho. Pokrýj i sobľudí nas ot lukávaho lovlénija i vsich kóznej vrážijich, v strášnyj že čas ischóda nášeho pomozí projtí nepretknóvenno vzdúšnyja mytárstva, molítvami Tvojími izbávi nas víčnaho osuždénija, da pokrójet nás mílost' Bóžija v neskončájemyja víki vikóv. Amíň.

pripravila Juliána Kuzanová

Nový, zaujímavý predmet na našej fakulte

Tento ročník sa od predchádzajúcich ročníkov trochu líšil. Okrem tradičných predmetov, ktoré sa učíme na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte sme tohto roku mali predmet, ktorý sa volá náboženská rétorika.

Prednášal nám ho odborník v danom odbore – doc. PhDr. František Ruščák CSc., ktorý prednáša aj na Filozofickej fakulte. Na hodinách sme sa venovali náboženskej rétorike, ako to vyplýva už zo samotného názvu tohto predmetu. Kazateľstvo je umenie, ktoré sa učí celý život. Dobrá kázeň vie poslucháčov zaujať, zmeniť k lepšiemu, navyše, keď je kvalitne prednesená. Naopak, zlá kázeň a slabo prednesená kázeň poslucháčov nezaujme, ba dokonca ich môže odradiť od účasti na bohoslužbách. To sú vážne veci, preto je nevyhnutné venovať tomu aj náležitú pozornosť. A práve kvalita prednesu kázne po formálnej stránke bola hlavným motívom

našich hodín. Na úlohu kazateľov nás pripravoval naslovovzatý odborník. Je to veru neľahká úloha, pretože mnohí z nás študentov máme rečové nedostatky, čo sa tiež môže negatívne odraziť na kázni. Pán docent, ktorý nám prednášal, to mal všetko na zreteli a svojej úlohy sa zhostil majstrovsky. Mali sme množstvo zaujímavých hodín, ktoré študent len tak nemá možnosť zažiť.

Zistili sme, že kazateľstvo je náročné, avšak keď sa dobre zvládne, prinesie svoje plody. A to nám aj prízvukoval náš prednášajúci. Napokon, jasným príkladom toho sú nám známi svätci a veľkí kazatelia, predovšetkým svätý Ján Zlatoústý. Tento predmet nás určite obohatil. Ziskali sme nové vedomosti a hlavne cenné skúsenosti. Bolo by veľkou škodou, keby ďalší študenti neabsolvovali tento predmet.

Jaro Guba

Buď štedrý v dobách dostatku
a vd'ačný v nešťastí.
Buď hoden dôvery svojho blížneho
a hľad' naňho s jasnou a priateľskou tvárou.
Buď pokladom chudobnému,
nabádaním pre bohatého,
odpoveďou na plač núdzneho,
dodržovateľom posvätnosti svojho sľubu.
V úsudku buď nestranný, v reči opatrný.
Nebuď k nikomu nespravodlivý
a preukazuj všetkým ľuďom miernosť...
Nech sa všetky tvoje skutky
vyznačujú čestnosťou a priamosťou.

Buď domovom pre cudzinca,
balzomom pre trpiaceho,
pevnou vežou pre utečenca.
Buď ozdobou na tvári pravdy,
korunou na čele vernosti,
pilierom chrámu poctivosti, ...
žiarou nad obzorom cnosti, ...
slnkom na nebi štedrosti, ...
ovocím na strome pokory.

Zuzka Sadilková

Ďo sa týka príkazu milovať Boha celou svojou silou, môžeme to dokázať len vtedy, ak dobrovoľne odložíme všetko, čo v nás nie je Božie. Svojou vôľou sa neustále musíme obracať k Bohu, či už v modlitbe (čo je ľahšie, pretože v modlitbe sme už na Boha sústredení) alebo v konaní (čo vyžaduje cvik, pretože vo svojich skutkoch sme veľakrát zameraní na viditeľný výsledok, a preto je pre nás oveľa ťažšie svoje skutky zasvätiť Bohu).

Traja mudrci urazili dlhú cestu a nikto nevie, aké prekážky museli pritom prekonať. Každý z nás je na takej ceste. Oni viezli drahé dary – zlato pre kráľa, kadidlo pre Boha, myrhu pre muža, ktorý mal podstúpiť smrť. Kde získame zlato, kadidlo a myrhu my, keď za všetko vďačíme Bohu? Vidíme, že všetko, čo máme, nám dal Boh a nie je to naše navždy a isto. Všetko nám môže byť vza-

té okrem lásky, a práve to robí lásku jedinečnou, robí ju niečím, čo môžeme dávať my. O všetko ostatné

– o svoje ruky a nohy, svoju inteligenciu, svoj majetok – môžeme byť násilím pripravení, ale ak ide o lásku, nikto si ju nemôže vziať, pokiaľ mu ju nebudeme chcieť dať. V tomto zmysle môžeme dávať lásku slobodne, takým spôsobom, v

ktorom nie sme spútaní zákonitosťami duše alebo tela. V podstate je Božím darom aj láska, pretože ju nie sme schopní vytvoriť sami. Ale keď už ju raz máme, je jedinou vecou, ktorú si môžeme buď nechať, alebo ju ponúknuť druhému.

Antonyj Surožskij: Tváři v tváři

Pripravila Zuzana Repková

Evanjeliové cnosti

NÁDEJ

*Je to viera znamená to do budúcnosti,
vytrhnutie človeka z bezradnosti,
sila, ktorá preniká časom,
načúvanie tým správnym hlasom.*

*Cnosť, s ktorou človek znáša svoj kríž,
aj keď sa na rázcestí zastavíš,
no ak sa nádejaš na Boha,
tým správnym smerom vykročí tvoja
noha.*

*Predmetom toho, v čom človek dúfa
je spása nesmrteľného ducha.*

POZNANIE

*Človek sa podobá tomu, komu slúži
je na ňom, či chodí po vode, alebo po
kaluži.*

*Poznať- znamená hlavne skúsiť,
pocit duchovnej slobody zažiť,
a moc Ducha Svätého
nechať pôsobiť vo svojom vnútri Jeho.
To čo je Božie , vidieť duchovnými očami,
a nie zázrakmi či čarami.*

*Veď poznanie bez lásky k Bohu neprivád-
za*

*to je tá tenká, no silná priadza,
ktorá odkrýva jasné od nejasného,
ktorá odliší dobro od zlého.*

Nina

Piatkové poobedie pri chráme.

Jeden pekný slnečný piatok sme sa rozhodli stretnúť pri našom chráme Položenia čestnyja rizy Presjatyja Bohorodicy v Stropkove. Naše stretnutie začalo modlitbou v chráme, po ktorej nasledovala krátka beseda o chráme, o tom ako sa v ňom máme správať.

Po besede sme všetci odišli von ku chrámu, kde sme sa rozdelili do skupín. Keďže vonku bolo pekné slnečné počasie, tak sme to využili a zahrali sme si futbal. Tí, ktorým sa nechcelo hrať futbal, našli si lepšiu zábavu - a to preteky okolo chrámu, ktoré skončili nakoniec „chytkami.“ Bola tu ešte jedna možnosť, a to vyplňanie tajničiek, osemsmeroiek a maľovanie. Každý si našiel niečo, čo ho baví. Zoznámili sme sa s novými kamarátmi, lepšie sa spoznali, upevnili si naše priateľstvá. Tesne pre večerňou sme ukončili hry a všetci sme spoločne odišli do chrámu na večerňu, ktorú slúžil otec Sergej.

Za celý tento deň a za to, že sme sa mohli stretnúť pri našom chráme, sa chceme v prvom rade poďakovať Hospodu Bohu za dobré počasie. Poďakovanie patrí aj nášmu otcovi duchovnému Petrovi Cuperovi, že nám blahoslovil uskutočniť stretnutie pri chráme a takýmito akciami podporuje mládež.

mládežníčka Lenka

Tradičné duchovné stretnutie na víkend Antipaschy

Týždeň po Pasche, na víkend Tomášovej nedele – Antipaschy, sa konalo v Košiciach duchovné stretnutie s medzinárodnou účasťou. Od 9. do 11. apríla sa mladí ľudia z Poľska, Česka, Rumunska, Maďarska, ale i z Ruska a Spojených štátov amerických zišli, aby sa vo Svetlom týždni spolu radovali, spoznávali, vymieňali si poznatky a debatovali na tému duchovného stretnutia „Človek je chrámom Ducha Svätého“. Poctil nás svojou návštevou i samotný prezident SYNDESMOSU o. Christophe D’Aloisio z Bruselu.

Mnohí sa zhodli, že takéto duchovné stretnutie ešte nezažili; toľko radosti, no i smútku, toľko nádeji a nových priateľstiev. Veľmi ďakujeme Bohu za jeho pomoc a tiež dobrým ľuďom, milujúcim Boha.

Stretnutie bolo bohaté a beseda veľmi plodná. Príchod ostatkov svätej Heleny zo Synope, pätnásťročnej mučenicke za Christa, patrónky mladých, oduhovnilo naše spoločné chvíle. Navštívili sme aj nový rozostavaný katedrálly chrám. So známym košickým sprievodcom p. Kolcúnom sme sa zoznámili s históriou metropoly východu, obohacujúci bol pre nás, ale hlavne našich zahraničných hostí aj kultúrny program. Tiež nedeľná liturgia vo viacjazyčnom poňatí nám len ukázala našu jednotu. Paradoxne, multikultúrnosť a mnohojazyčnosť nás len utvrdili v Christovej jednote.

Žiaľ, mimoriadne krásne dojmy zo stretnutia prekazilo nešťastné spadnutie poľského špeciálu s prezidentským párom a takmer celým vojenským velením a tiež vykradnutie auta našim poľským mládežníkom...

Naši poľskí bratia a sestry však všetko brali s vedomým, že človek padol, a tak tu je hriech a smútok i smrť. Hoci smútok bol, nebola zúfalosť, hoci bol i plač nie je to nič nezvyčajné. Všetci sme však cítili, že Christos aneší! Christos a inviat! Krisztus feltamadt! Christ is risen! Christos voskrese! Christos vstal z mŕtvych! A tak radosť prekonala všetko... Do videnia na piatom ročníku!

Oslavy 20. výročia BPM na Slovensku

Človek zvykne bilancovať, ak sa dožije nejakého životného jubilea. Či dosiahol to, čo sa od neho vzhľadom na jeho vek očakáva, čo si naplánoval, či je so sebou spokojný. Niečo podobné platí zrejme aj pre našu organizáciu – BPM. Tohto roku sme mali tú možnosť osláviť 20 rokov jej pôsobenia na Slovensku. Každý z nás od nej očakáva zrejme niečo iné, je mnoho uhlov pohľadu, čo všetko by mala robiť. Podľa mňa tým najdôležitejším je, aby ukázala, že pravoslávie je živé a žije v mladých ľuďoch. Ktorí nezaбудnú na to, kým sú a nebudú sa za to hanbiť, ktorých podchytiť, ukáže cestu, ktorou sa dá ísť a Toho na Koho sa dá obrátiť a spoznávať v každodennom živote.

11. 4. 2010 na nedeľu Antipaschy sa v Prešove v katedrálom chráme sv. kniežaťa Alexandra Nevského zišlo mnoho členov jednej rodiny – mládežníci z mnohých skupín, ktorí tvoria celok – BPM. Aby počas archierejskej liturgie, ktorú slúžil Jeho Preosvietenosť Irenej, biskup Quebecký, naši miestny archiereji, otec Christopher prezident svetového Bratstva pravoslávnej mládeže - SYNDESMOS a duchovními vyjadrili svoju vďaku Bohu za to, že môžu byť členmi tohto živého organizmu.

To, že nie sme sami dokazovala aj prítomnosť zástupcov Syndesmosu z mnohých krajín, ktorí prijali naše pozvanie (Česi, Poliaci, Maďari, Rusi, Američania, Francúzi, Rumuni). Aj

týmto táto oslava dostala svoj svojrázny charakter.

Ústrednou myšlienkou, ktorá zarezonovala aspoň pre mňa, a v ktorej je veľký kus pravdy je, že mladému človeku nechýba odvaha aj do vecí, ktorých výsledok nie je istý a s čím nemá skúsenosti. Tie už neskôr môžu byť na príťaž, lebo sa neodvážia do riskantných a nových situácií s takým entuziazmom, ako to bolo na začiatku. Vďaka Bohu, že tieto vlastnosti dáva mladému človeku a takto môže ukázať svoje miesto v cirkvi. Tým sú neraz vyjadrené v praxi slová „Pán môj a Boh môj“.

Po slávnostnom obede bola otvorená výstava a prezentácia činnosti BPM na Slovensku na pôde Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU. Takto sme mali možnosť prezrieť si prierez jej históriou. Jednak vo výstave fotografií, ako aj v kronikách. Ako sa menila podoba, obsah a rozsah nášho časopisu Istina. To, že kráčame s dobou napovedala aj sekcia internetovej stránky Bratstva No tak, ako to býva, tým najzaujímavejším je vždy stretnutie s pamätníkmi, ktorí stáli pri jej zrode a ich spomienkami, často úsmevnými, no predovšetkým poučnými. Čím sa otvorila možnosť porovnávať, hodnotiť a predovšetkým posúvať sa vpred.

Špecifickosť 20. výročia sa odzrkadľovala aj vo fakte, že oslavy trvali dva dni. V pondelok 12. 4. 2010 pokračovali konferenciou venovanou problematike práce Cirkvi s mládežou v aule PBF PU, kde vystúpilo mnoho

prednášajúcich so zaujímavými príspevkami.

Čo ostáva povedať na koniec? Vyjadrujem poďakovanie všetkým, ktorí stáli v pozadí organizovania tohto významného sviatku. Veď každý, kto sa kedy snažil zorganizovať čokoľvek na Božiu slávu, bol pokúšaný mnohými pokúšeniami. Tá finálna podoba, ktorá sa dostala pred naše oči si vyžadovala mnoho mravenčej práce, nespočetného počtu mladých ľudí, ktorí to robili s láskou pre všetkých nás. Svedčí o tom radosť, srdečnosť a priateľstvo, ktoré sálalo z tohto, aj keď vonku trochu upršaného dňa, no v srdciach nás všetkých verím hrialo to, čo nás všetkých spája a vytvára silné BPM.

Pozvánka na 8. púť do Levoče

SN

LE

BRATSTVO PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE NA SLOVENSKU - SYNDESMOS SKUPINA SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Skupina **Spišská Nová Ves** pozýva všetkých mládežníkov ako aj všetkých veriacich PCO na Slovensku na púť zo Spišskej Novej Vsi do Levoče, ktorá sa uskutoční **v dňoch 3. - 4. júla 2010.**

- Téma besedy:
1. Ako vzbudiť záujem o pravoslávie u mladého človeka.
 2. Pravoslávna rodina - vzájomné vzťahy detí a rodičov, mladá rodina.
 3. Ako nežiť len pre seba, ale vedieť sa aj obetovať.

Všetkých účastníkov tejto púte prosíme, aby si so sebou priniesli misku, lyžicu, spacák, turistickú obuv a kartičku poistenca.

Zraz účastníkov púte bude **o 09:00** v pravoslávnom chráme sv. Klimenta Ochridského, na ulici **Zimná 74 v Spišskej Novej Vsi.**

Ďalej prosíme všetky skupiny BPM, aby nahlásili účasť s počtom účastníkov (kôli obedu) najneskôr do 1. júla 2010 telefonicky, prípadne SMS správou na telefónnom čísle: **0903 895 262** registrovanom v spoločnosti T-mobile Slovensko.

Veľmi radi Vás privítame na našej **ôsmej** púti a tešíme sa na nové spoločné zážitky.

Zmena programu vyhradená.

*Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – Syndesmos,
skupina v Michalovciach*

organizuje

detský letný tábor

Kde: Štôla (pri Poprade)

Kedy: 17. – 23. 07. 2010

Pre koho: deti od 7 – 15 rokov

Cena na osobu: 90 €

*V cene je zahrnuté: ubytovanie na 7 dní (6 nocí), strava
(5x denne), doprava, poistenie do hôr*

*Deti budú mať možnosť vzdelávať sa v pravoslávnej vierouke na
hodinách náboženstva, spoznať nových kamarátov, spoznať krásy
Slovenska. V blízkosti objektu, kde sa tábor koná, sa nachádzajú
tiež športové ihriská, vonkajšie šachy, konské stajne s jazdiarňou a
detské ihrisko.*

*Prihlášku si môžete vyzdvihnúť u miestneho duchovného alebo na
www.pcomichalovce.orthodox.sk.*

*Prihlášku zašlite najneskôr do 15. júna 2010 a k nej priložte
doklad o zaplatení zálohy 50 €, ktorú zaplatíte priloženým šekom.*

*Kontaktné údaje pre zaplatenie: Marcela Hvižďaková,
Úbrež 223, 072 42 Úbrež.*

*V prípade zrušenia účasti po 30. júne 2010 sa záloha nevracia.
Bližšie informácie na t. č. 0907 213 158 (Pavol Kochan) alebo
0907 377 171 (Marcela Hvižďaková).*

*Tešíme sa na spoločne strávený čas v krásnom prostredí
slovenských hôr*

(Usporiadateľ si vyhradzuje právo zmeny alebo zrušenia tábora.)